

Asia: VN/31603/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaksi 2025-2029

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta pitää strategialuonnosta yhteisötalouden ja yhteiskunnallisen yrittäjyyden strategiaan tärkeänä ja näkee että strategia tarjoaa perustan yhteisötalouden kehittämiseksi osana kestäväää ja osallisuutta vahvistavaa yhteiskuntaa. Nostamme kuitenkin esille seuraavat huomiot:

1. Alueellisen ja paikalliset järjestötoimijoiden merkitys on tärkeää tunnistaa osaksi yhteisötalouden toimijakenttää ja turvata niille kohdennetut tuet ja pysyvät rakenteet. On hienoa, että strategian toimijamäärittelyssä yhdistykset on tunnistettu yhdeksi toimijaksi ja strategia tunnistaa haasteen siitä, että palvelujen keskittäminen heikentää palvelujen saatavuutta erityisesti maaseudulla ja että maaseudulla järjestöillä on keskeinen rooli palvelujen tuottajana. Strategialuonnoksessa järjestöt tunnistetaan osaksi yhteisötaloutta, mutta niiden erityispiirteet jäävät varsin vähälle huomiolle. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että käytännössä järjestöt ovat monilla alueilla yhteisötalouden keskeisiä toimijoita ja palveluntuottajia, erityisesti harvaan asutuilla seuduilla ja hyvinvointialueiden rajapinnoissa.
2. Yhteiskunnallisten yritysten asema vaatii lainsäädännöllistä selkeytystä. Virallinen, lakiin perustuva määritelmä yhteiskunnalliselle yritykselle tarvitaan, jotta toimintaympäristö on ennakoitava ja yrityksiä voidaan tukea systemaattisesti esimerkiksi verotuksen, rahoituksen ja hankintojen kautta. Selkeytystä tarvitaan myös erilaisten kilpailuneutraaliteettiin liittyvien kysymysten ja mahdollisten epäselvyyksien ratkaisemiseksi.
3. Rahoitus- ja tukijärjestelmien on oltava johdonmukaisia. Yhteisötaloudelta odotetaan ratkaisuja työllisyyteen ja osallisuuteen, mutta samalla esimerkiksi järjestöjen rahoitusta, palkkatukia ja muita työllistämisen kannustimia on leikattu merkittävästi. Tämä on merkittävä ristiriita.

Strategian onnistumiseksi tarvitaan yhteiskunnalta sitoutumista pysyvien, pitkäjänteisten tukirakenteiden kehittämiseen ja varmistettava, että yhteisötalouden toimijoilla on mahdollisuudet toimia tehtävässään.

4. Alueelliset erityispiirteet ja resurssit on tunnistettava. Strategian toimeenpanossa on huomioitava alueellinen erilaisuus ja erityisesti harvaan asuttujen alueiden palveluaukot, joihin yhteisötalous usein vastaa.

Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta näkee strategian suuntaviivat erittäin oikean suuntaisina, mutta korostaa, että niiden vaikutus toteutuu vain, jos toimeenpanon resurssit, rakenteet ja lainsäädännöllinen perusta rakennetaan kestävästi ja osallistavasti.

Peltoniemi Ville
Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta